

## Становище

на проф. Мирослава Кортенска, доктор на изкуствознанието,

член на научно жури на конкурс за „професор“ на доц. д-р Катерина Илкова, НАТФИЗ, 2019 г.,

обявен в ДВ бр.34 от 23 .04 2019 г. за професор по 8. Изкуства, 8,4 Театрално и филмово изкуство, театрознание и театрално изкуство (сценична реч)

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представена от участника в конкурса- доц.д-р Катерина Илкова

Доц. д-р Катерина Илкова е открояващ се творец, който преминава през практиката на актриса в драматичен театър, на актриса и режисьор в куклен театър, автор е на образователни проекти за деца, педагог, преподавател по Сценична реч в НАТФИЗ, автор и на две книги „И те проговориха“ / 2014 г./ и „Тандемът“/2018 г./. Всичко това очертава едно сериозно и пълноценно присъствие в театъра за деца и възрастни, с международни изяви и признание, главно в Русия. Нейният път може да бъде определен като търсене на синтетизма, усъвършенстване на словото, характера, живота на куклата, както и диалога с публиката. Все синоними на съвременното творчество. Важни за все влошаващото се слово от екрана и сцената, както и по отношение на ключови въпроси в общуването с подрастващите.

Особено искам да обърна внимание на нейната книга „Тандемът“, посветена на две ярки фигури на кукления театър и създатели на обучението по куклено майсторство в НАТФИЗ- проф. Николина Георгиева и проф. Атанас Илков. Тази книга е приносна с надникването в лабораторията на двама търсещи творци, които създават българската куклена школа, известна и на международната сцена, както и оценена на множество фестивали. Книгата може да бъде полезно учебно пособие за младите актьори, режисьори, сценографи, посветили се на кукленото творчество.

В исторически план, вече около 60 години, българската сцена е обогатявана от търсенията на творците на кукления театър и целия този значителен креатив започва с идеите, принципите и личностите на проф. Николина Георгиева и проф. Атанас Илков. Авторката на книгата ги определя като тандем, две самобитни личности, с различен натюрел и търсения, но обединени от обща кауза- създаване на куклена школа в България, създаване на методика за професионално обучение в НАТФИЗ. Доц. Илкова успява да очертае, чрез преки разговори с двамата режисьори, чрез ценни свидетелства за историята на кукленото изкуство, тази крехкост на процеса, на истинското търсене, но и на намирането на категоричността на резултатите, на вкуса. Двата творци са разгледани в книгата „Тандемът“ като лидери, които имат влияние върху формирането на цялостния облик на спектакъла- сценографията /Иван Цонев/, върху актьорите, върху общото въздействие. Те имат особено значение за оформяне облика и на Централния

куклен театър, в края на миналия век, на куклената ни школа, наред със създаването на обучението в НАТФИЗ по куклено майсторство. В цялост това силно творческо ядро у двамата режисьори е очертано в изследването на доц. Катерина Илкова. Имам предвид, че именно в модернизирването на битовизма в българския театър, в който той тъне през 60-те години на миналия век, тези две фигури поставят нови критерии: въображение, нова образност и контактност с публиката. Буквалната сюжетиката е разбита от възможностите за разказ на друго ниво- в театъра на сенките на Николина Георгиева, а еднопосочните послания- дълбочината и неочакваността на Атанас Илков. В книгата на доц. Илкова, тези двама режисьори и педагози правилно са обозначени като тандем и в промяната на театралното мислене, започвайки от 60-те години на миналия век. По-късно театралният ни пейзаж бе обновяван и от други личности, идващи от средата на кукленото образование и театър като Юлия Огнянова, като Морфов, Москов, Лафазанов и Новоселска. Сцената ни се оказва, че има винаги провокация от страна на смелите, ярки виждания на творците от кукленото съсловие. Това именно ги превръща в лидери на новото, модерното в театъра. Техните открития в това изкуство се явяват коректив на сковаността на соц реализма и патетиката на сцената ни, в периода от края на миналия век, та и до началото на настоящото столетие. Пионери в тази сериозна тенденция в най-новата история на българския театър са имена като проф. Николина Георгиева и проф. Атанас Илков.

В този смисъл книгата на доц. Катерина Илкова има значение както за обогатяване на общата картина в театъра и образованието ни от този период, от края на миналия век, така и за обособяване на специфичните тенденции в кукления ни театър, в очертаване на лицата на създателите на куклената ни школа. Това е значимостта на изследването ѝ, наред с твърде тънките нишки на изповядване на творчество, на спецификата на кукленото майсторство.

Считам, че книгата „Тандемът“ на доц. Илкова е добро начало за по-детайлно, с повече исторически примери, спектакли, снимки, както и създаване на подробен информационен масив с конкретните репертоари на Централния куклен театър, на Учебния театър на НАТФИЗ, които ще завършат историческото очертаване на този знаменателен 60 годишен период, свързан с пионерите – тандемът: проф. Николина Георгиев и проф. Атанас Илков.

Подкрепям изцяло кандидатурата на доц. д-р Катерина Илкова за „професор“ и смятам, че тя като педагог, изследовател и творец ще развие линията, започната от тандемът- за укрепване и развитие на куклената ни школа, на словото и диалога с публиката и с днешна дата.

проф. д.н. М. Кортенска